

Српско археолошко друштво

Међуопштински завод за
заштиту споменика културе
Суботица

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLIII СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Суботица, 14. – 16. октобар 2020. године

Програм, извештаји и апстракти

Организациони одбор скупа

др Леда Шилинг, директор, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

мр Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

др Мирослав Марић, Балканолошки институт САНУ

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

За издавача: Адам Црнобрња и Леда Шилинг

Штампа: Four Print, Београд

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-11-3

Република Србија

XLIII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

историју Универзитета у Килу, Немачка. Анализа је утврдила да сви остаци потичу од храста (*Quercus*), већином од стабла или дебљих грана.

По ободу долине Јужне Мораве простиру се терасе које су вероватне биле обрасле мешовитим храстовим шумама, те су представљале погодан извор сировине и горива. Осим што је био на располагању релативно близу локације некрополе, храст је можда био преферирана сировина и због својих особина, као што су знатна дужина горења, висока температура коју достиже приликом горења, као и густо дим који производи, а који је могуће био пожељан „специјални ефекат“ током церемоније кремације. У погребном обреду на некрополи у Меаништу, храст је вероватно имао и додатну улогу осим улоге сировине или горива; с обзиром да је искоришћен за више сахрана, можда је био симбол повезаности покојника који су, претпоставља се, припадали једној истој заједници. Овај рад представља детаље анализе и разматра практичне и симболичке аспекте употребе храста у погребном ритуалу на Ранутовцу.

Marija Krečković Gavrilović, Laboratorija za bioarheologiju
Aleksandra Žegarac, Laboratorija za bioarheologiju

POREĐENJE METODOLOGIJA ZA PROCENJIVANJE SRODNIČKIH VEZA NA RANOBRONZANODOPSKOJ NEKROPOLI U MOKRINU

Istraživanje srodstva u predašnjim populacijama veoma je značajno s obzirom da organizacija porodice utiče na ponašanje ljudi, formiranje socijalnih grupa i izbor partnera, a posledično i na nasleđivanje, društvenu nejednakost, kao i na sociopolitičku organizaciju društva. Srodstvo kao osnovni mehanizam održavanja društvene nejednakosti od izuzetne je važnosti prilikom istraživanja ranog bronzanog doba, perioda za koji se vezuje početak ispoljavanja ovog fenomena.

Prilikom analiza za identifikaciju srodnih grupa na nekropolama od naročite su koristi kvalitativne tj. nemetričke fenotipske karakteristike. Dosadašnja istraživanja pokazala su da su odontološke nemetričke osobine izuzetno pouzadne u ovim analizama, pre sve ga zbog očuvanosti i dostupnosti dentalnog materijala, smanjeni uticaj životne sredine i evolucione konzerviranosti. Nasuprot posmatranju fenotipske varijabilnosti, analize drevne DNK bazirane su direktno na genotipu, te su preciznije i efikasnije u determinaciji pola i veza među članovima porodice u praistorijskim populacijama.

У овој студији анализе сродства рађене су на 24 индивидуе са ранобронзанодопске некрополе у Мокрину ради утврђивања у којој мери су фенотипске карактеристике корисне за проценjивање биолошког сродства у одсуству генетичких података. Посматрано је 79 неметричких карактеристика дентичије сталних и млечних зуба према протоколима и референтим системима Универзитета у Аризони (ASUDAS) ради утврђивања сродности независно од резултата добијених анализом древне ДНК, којом је претходно потврђено да је 15 индивидуа у различитом степену сродства.

Пrelиминарни резултати показали су да неметричке особине могу сугерисати сроднике и представљају laku, брзу, недеструктивну и јефтину методу, насупрот веома skupим анализамa древне ДНК. Међутим, ефикасност и специфичност у броју детектованих породичних веза јесте мања у поређењу са генетичким markerима, с обзиром на пластичност фенотипских карактеристика, те студије сродства захтевају комплексан multidisciplinarnи приступ.

Урош Матић, Аустријски археолошки институт,
Аустријска академија наука

САКАЋЕЊЕ НЕПРИЈАТЕЉА У СТАРОМ ЕГИПТУ: ТЕКСТ-СЛИКА-АРХОЛОШКИ ЗАПИС?

Различита сакаћења непријатеља (одрубљивање глава, одсецање шака и пениса, набијање на колац, спаљивање, вешање мртвих непријатеља, итд.) посведочена су у различитим периодима старог Египта почевши од краја 4. миленијума п.н.е. У периоду Новог царства (око 1550–1070. п.н.е) шаке непријатеља су прво одсецане као ратни трофеји, а затим у сврху ефикасне евиденције броја мртвих или осакаћених непријатеља. Ово је пракса која се у Египту везује скоро само за војнике, а не за краља. Супротно томе, одрубљивање глава се у изворима везује искључиво за краља, што не значи да у пракси то није била и војничка активност. Иако су писани и ликовни извори за ове војне праксе многобројни, постоји само неколико локалитета у Египту и Нубији где су пронађени скелетни остаци протумачени као резултат егзекуције или сакаћења непријатеља (Тел ел-Даба и Миргиса). С обзиром да писани извори нису детаљни када су практични аспекти сакаћења у питању, а и да ликовни извори у старом Египту нису фотографије већ пажљиво компоноване и идеолошки уређене представе, поставља се питање колико су ти извори корисни за тумачење трагова насиља и да ли могу навести

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)
902/904:005.745(497.11)''2020''(083.97)
902/904:061.2(497.11)''2020''

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина (43 ; 2020 ;
Суботица)

Програм, извештаји и апстракти / Српско археолошко
друштво, XLIII Скупштина и Годишњи скуп, Суботица, 14.-16.
октобар 2020. године ; [приредили Адам Црнобрња и Војислав
Филиповић]. - Београд : Српско археолошко друштво ; Суботица
: Међуопштински завод за заштиту споменика културе, 2020
(Београд : Four Print). - 95 стр. ; 21 cm

Текстови на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 200.

ISBN 978-86-80094-11-3 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица)

а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица) -- Програми б) Археолошка истраживања --
Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 21938953